

Elk el, Magyarország pedig, főleg nyugati része, nevezetes mennyiséget egyenesen Bécsbe 's Olaszországba szokott szállítani, nem is említvén azontetemes mennyiséget, mit szinte kisebb vásárokon kapkodnak össze bel- 's külföldi gyártók. Az összegyűlni szokott gyapjutömeg föl-számításával külterjedtségét érintők a két vásárnak, most már, mielőtt körülményesen szólhatnánk tulajdonképi menetükről, előbb beltartal-mukról is szükség emlékeznünk. 'S ez a' halomra gyűjtött áru mi-nőségében 's becsében fekszik, mit a' legutóbbi hat évben diva-tozott árból legjobban határozhatunk meg. Itt azonban, hogy a' ma-gyarországi természetnyíránt igaztalanoknak ne látszassunk, szük-ség megemlítenünk, miszerint ez országban még eddig a' mosás jobbadán nem igen felelt meg minden kissé szigorubb kívánatnak, mi az árt tetemesül csökkenté, 's hogy Pest fekvése nem épen olly igen kedvező a' gyapjukereskedésre, mint Boroszlóé; mivel An-glia 's Németalföld, ezen két fő gyapjuvevő, sokkal kényelmesben üzheti az utóbbihelyen vásárolgatásit, 's így Pestről többnyire csak második kézből kerül a' gyapju a' nagy tengerentuli vásárookra. Bo-roszlóban a' legutóbbi hat évben középára 110 tallérra ment a' legfino-mabb gyapjunak, (porosz mázsáját értve), a' legsilányabb pedig 40 tal-lérra. Ebből tehát a' közép általános ár 75 tallér; hogy azon-ban ne látszassék ez ár igen magasnak, szállítsuk azt 70 tallérra kö-zönségesen minden gyapjufajra, mi 65 ezer mázsáért 4,550,000 tallérra vagyis 6½ millió pengő forintra rugna. Pesten ugyanazon időközben a' legjobb gyapju nem igen kelt 120 pengő forintnál magasb-áron, a' legsilányabb pedig 32 pgó frton, mi 76 pgó frintnyi középart ad. A' magyarországi gyapjuból tehát, mely a' pesti vásárokon elkél, évenként mintegy 7,600,000 pgó forintot hűz az ország, 's így a' sokkal nagyobb mennyiség mellett is csak egy milliónál valamivel többet, mint Boroszló. Ha azonban méltá-nyos fontolatra vesszük, hogy Magyarorszáiban sokkal nagyobb értékű a' pénz, mint Németországban, ugy meglehetősen bizonyossá-gal mondhatni, hogy a' Pesten elkelti szokott gyapjuból háramló jövede-lem nem igen sokkal haladja meg Boroszlóét. Mennyivel nagyobb a' pénz becebe egyik, vagy másik országban, azt legbizonyosabban az első életszükségi cikkek közepárának összehasonlításából ítélhet-ni meg. Ezek ára pedig Magyarorszáiban mindig majd egészen 30—40 pcenttel alantabb szokott állani, mint a' németországiak, mi-ből méltán következtethetni előbbi állításunk alaposságát. Nem kell itt azonban még azon körülményt is figyelem nélkül hagynunk, hogy a' magyar gyapjuból részletes kereskedés, szállítás 's egyéb ked-vező körülmények által is hasonlíthatatlanul több nyereség háramlik az országra mint a' sziléziából, mit leginkább azzal világíthatni föl, ha mind a' kettőt földolgozási helyökig követjük 's egyenköz-be állítjuk ottani áraikat. Erről azonban a' bővebb fejtegetést saját tapasztalásukra bizzuk azoknak, kiket a' tárgy közelebb érdekel, mivel kezdett értekezésünkben tovább kell haladnunk. A' kérdéses két gyapjuvásár folyama következő: Boroszlóban az eladatni szo-kott egész mennyiség legnagyobb részét tavaszkor tízenmegy nap alatt szokták helyre szállítani, 's többnyire ottel is adni, mert a' ne-vezetesb vagyis fő eladás mindenkor pár nap alatt megy véghez. Pesten továbbra terjed a' kereskedési munkálat, 's nincs is egy helyen fölzsúfolva vagy összehalmozva az eladandó egész mennyiség, hanem több raktárban 's különböző vásárasnyedben kell azt a' ve-vőknek összekeresni. E' két vásár sajátzerűsege különös bélye-get visel. Boroszlóban több a' vevő, főleg nagyban vásárló mint Pesten. Boroszlóban ugyanis minden országból, sőt még Amerikából is láthatni vásárlókat, Pesten pedig többnyire hazai vagy ausztriai vevők kezein fordul meg az egész munkálat, kik utóbb tovább szál-lítják a' megvásárolt mennyiséget. Legtöbb gyapjuvevő Bécsből, Brünnből 's Prágából érkezik Pestre, 's többnyire igen jutalma-san szokott vásárlani, főleg ha maga gyártja fela' vett nyers anya-got. Míg tehát Boroszlóból az e' végre érkezett vevők a' főlhalmozott gyapju nagy részét egyenesen Angliába vagy Németalföldre, vagy épen Amerikába szállítják, ezen, a' kereskedést annyira előmozdító eszköz Pesten majd egészen hiányzik, még pedig következő okok-ból: a) azon messzeországi vevők sokalják a' Pestre utazást 's a' szállítás is sok teherrel párosul Pestről; 's b) a' pesti gyapju sem-mi tekintetben nem felel meg minden várákozásuknak ugy, mint a' boroszlai. Magyarorszáiban még nincs egészen olly magas lépcsőn a' gyapjunemesítés, főleg pedig mosás, mint Sziléziában, 's nem is tudja egyébkint szemre olly ajánlatossá tenni természetnyíránt. Tud-nivaló pedig, hogy távulra csak a' legválogatottabb 's legjobb áru-akat szokták szállítani, azon természetes oknál fogva, 's mivel csak ollyanokból kerül be a' költséges vitelbér. Föltevéen azonban, hogy idővel a' pesti gyapju minden tekintetben elérendi vagy épen meg is haladja a' boroszlait, az a) alatti ok miatt a' magyarországi még sem fog amazzal hasonló áron kelhetni. Főnebb érintők, miszerint a' pesti 's boroszlai gyapjuvásárok határozzák meg az egész szá-razföldre nézve a' gyapjuárt, szükség tehát záradékul ez állításra visszatérnünk. Tulajdonképen Angliából jövő visszahatás okozza u-gyan mindig az első izgatást, 's az onnan megrendeltetni szokott mennyiség mindig e' két esettől függ: maradt é el Angliában előbbi évről nagy mennyiségű gyártatlan gyapju, vagy keresnek é új gyár-tatlan anyagot a' gyártók; de azért mégis szorosán vizsgálván a' dol-got, csakugyan Boroszló 's Pest határozzák el a' gyapjuárt, mint azt tüstint megmutatandjuk. Azon nagy mennyiség, mit Anglia évenként vásárol a' szárazföldön, szükségkép olly tetemes hízagot nyit az itteni raktárakban, hogy a' kereskedés tetemes mozgásba jó min-denkor illy vásárlat után. Jelenkorunk gyapjukereskedése csak a'

legnemesb fajok körül forog, 's az aljasbakat csupán mintegy a-karatlanul ragadja el magával a' nagy folyam. Különösen Anglia min-dig a' legjobbat szokta vásárlani, mert rosszal ugyis elárasztják gyarmati. Noha tehát Anglia mindig ugy áll velünk szemközt, mint-ha most jőne utóljára vásárlásra, 's noha mi tettetjük magunkat, mintha semmit sem gondolnánk kimaradásával, szerencsénkire még-is olly igen szükségesek vagyunk egymásnak, hogy azon időpont még igenigen távul van, bár mit mondjanak némely magukat böl-cseknek tartó számítók, midőn Anglia többé nem vásárland gyap-jut a' szárazföldről, 's midőn nekünk már többé nem lesz angol vevőkre szükségünk. Miként tehát az onnan jövő megrendeléseket élénkül vagy hanyagon sürgetik, ugy mutatkoznak az ár-következmények a' bo-roszlai vásáron, honnan aztán azok Pestre hatnak 's szivárognak át, 's onnan terjeszkedő hullámzat 's dag-apályként egész Európa szárazföldét bejárják. A' dolog e' menetét, legalább eddig, kiki min-den éleselműség nélkül folyton tapasztalható. Csak folyó évben mu-tatkozik azon rendkívüli túnemény, hogy a' gyapjuár szökkenése Pesten előbb vala érezhető, mint Boroszlóban. E' körülmény rend-kívüli fontossága, 's esalhatatlan tanúsítja a' magyarországi keres-ke-dés emelkedését 's ágainak mindinkább erősülő összeolvadtát a' nagy világkereskedéssel. Ha Magyarország folyvást előre halad a' gyapjutermeszkés nemesisítésben, ha természetese mennyiségre nézve nem csökken, ha gőzhajók 's vasutak mindig közelebb hoz-zák egymáshoz a' városokat, ugy Pest egykor első gyapju-vásár-hely leend Európában, 's Boroszlót elnyomandja. Annival keves-bé mondhatni pedig ez eszmét pusztá ábrándnak, mivel jelenko-runk kereskedési világának jelszava: „Olesőség!“ 's ennek Ma-gyarország, hozzá kapcsolt tartományival mindig inkább megfelel-het, mint Szilézia.“

Külföldi éle: F. h. 14ikén este rendkívüli gyönyörű túne-mény vala látható az éjszaknyugati 's nyugati égen. Ejjél előtt 9óra 20 percz tájban gyönyörű sötét rózsaszín 's erős de távul égéshez hasonlító fény tűnt föl az éjszaknyugati égen. Eleinte e' leírhatlan báju színvegyület rendetlen köralakban terült el, míg sötétebb szí-nű vörös szalagvonalok legerősb színezetű pontja több perczig ugyan-azon helyen mutatkozték. A' gyönyörű színezet alapjaul vékony ré-tegföllegek látszottak szolgálni, melyek a' mintegy 34 foknyira ke-letről világító hold sugári előtt lassankint oszladozni kezdének. Végre a' világított ragyogó tér szabályossága mindinkább fölsozlásnak in-dult 's a' színezet nyugat felé terjedt erősségebül folyvást veszítve, míg végre miután a' pünkösti rózsza sötét vörös színétől kezdve egé-szen a' gyöngye hasadó vagy muló hajnalpirig minden árnyéklátat magára ölté a' vörös zinnék, pár perczczel tíz óra után egészen eltűnt. E' gyönyörű világítás mozgalmi 's fogy a' szorosan a' föllegek futá-sától 's átméretjével látszának függni, melyek egyszersmind mintegy árnyéklátat szolgálták a' szép fényes túneménynek; mert a' fény-bokor legsötétebb színben ott ragyogott, hol legkomorabbak valának a' felhőtömegek. Támoldtakor mintegy 60 foknyira emelkedék e' rit-ka légtűnemény; enyészte felé azonban mindinkább hanyatlott kör-határa a' láthatárhoz, utolsó jelei pedig már csak mintegy 24 foknyi magosságban valának szemlélhetők. Az egész túneményt kétségkül a' léggözt elárasztott felhőkben 's gözfümegekben megtört holdsu-garoknak kell tulajdonítani. — Rennie ur f. h. 10ikén esti 7órakor Bécsen a' visszautazék Londonba, miután ittletét csupán adatok gyűj-tésivel tölté, jól átgondolt tervkészítésre Budapestet szorosán egy-máshoz kapcsolandó hidépítés iránt. A' m. kir. helytartóság paran-csából minden a' vízépitő-igazgatóság által már eleve készült tervraj-zok, mélység-vizsgálatok 's egyéb megkívántatott adatok, legnagyobb készséggel közöltetének a' nagy művészzel, ki azokat dícséretre méltóknak nyilatkozatá. Már most Londonban elkészítendi terveit 's költségsszámolását, jövő évi február végeig pedig bizonyosan ide kül-dendí. — Pesten Terézia-városi sz. egyházunkban f. h. 5én délután két siketnéma kelt házasságra; t. i. Jankovics János 35 esztendősi pesti születésű, 's Vácson született 29 éves Draho Róza, mindkettő ka-thol. vallású, neveltetését pedig a' váci siketnéma Intézetben nye-ré. Összekelésük előtt keresztény hitben 's házassági kötelességek-ben gyakoroltatá őket az eskető Terézia-városi lelkész, 's mivel igen keresztényileg viselék magukat, számos néző előtt az említett na-pon csakugyan véghez ment esketésük. A' kérdésekre írásban fe-ltek. —

P O R T U G Á L I A.

Lissabonból érkezett oct. 31eig terjedő tudósításink szerint már valósul a' rég szárnyalt hír, hogy a' portugál statusadósság leg-közelebbi osztalékát nem fizetheti ki a' már fenekig kiürült nyilván-os kincstár. 'S e' fontos pillanatban új ministerség lépend kormány-polezra. Sa da Bandeira a' külügyi, Bomfim a' tengerész, 's Vas-concellos a' pénzügyi tárczát nyereudi munkakörül; a' többi három minister ismét megmarad hivatalában. A' cortes 58 szoval 9 ellen határozá, hogy követségideje alatt egy követ sem vállohasson új sta-tushivatalat, vagy régiben előléptetést; egyébiránt pedig minden kö-vet napdíjban 's utiköltségben részesüljön. — Das Antas oct 30án reg-gel udvarláson volt a' királynénál. — Lissabonban olly magos fokra hágott már az inség, főleg az elbocsátott chartista-tisztek közt, hogy nem rég egy közülök előbb két magzatát gyilkolá meg, azután pedig tulajdon életének vete véget.

Lissabon, oct. 20án: A' tegnapelőtti cortesülés végre elhatározá a' „tiltom“ (veto) iránti főfontossága kérdést. A' mérséki párt mindazon követtagja, kik az első kamra alakítása iránt tett határozattól elkedvelte lenültek, nem jelentek meg e' napon a' kamrában; mert miután már

határozattá lón, hogy az első kamrát a király minden befolyása nélkül váltsa meg a nép, s hogy az csak ideigleni legyen, következők akaráván maradni a követek, szükségkép a vetotul is meg kelle fosztaniok a királyt, azon örökös háboru elhárítása végett, melly oly viszonyokban minden esetre támodandó vala a király s kamra közt. E' szerint tehát minden józaneszűnek a veto ellen kellett volna nyilatkozni; de mi történt? A' tulzó szabadelműek, javitni akaráván az első kamra-alakításnál elkövetett hibájakat, vetoval, még pedig korlátlanul ruházták föl a királyt, 53 szóval 23 ellen.

SPANYOLORSZÁG.

Saragossai oct. 26iki levelek csatáru emlékeznek, melly azon nap s 25ikén Ares mellett (Valencia éjszaki részében) a' christinok Borso, s carlosiak közt Cabannero parancsi alatt juta véghez, s mellyben az alkotmányosak részire hajlott a' győzelem. A' guipuzcoai junta a' trónkövetelő parancsából következő tartalmu körlevelet hirdete ki: „A' király (a' trónkövetelő) pillanatra visszatért hű tartományiba, miután fegyverei mindenkor győztesek valának. E' visszatérés véget vetend a' lázadók vállolatának. Ő föls. várja tőletek s akarja, hogy első kötelességeket teljesítvén, minden rosz hírt elnyomjatok, mit e' visszatérésről a' lázadók netalán terjeszhetnének, illy szükséges tervszerű katonai mozdulatot balra magyarázólag. A' király e' lépte számíthatlan hasznu leend, s kielégítendő minden alattvalója kívánatait. A' tartományokat pedig semmi új teher nem nyomandja, mert már minden előre van elintézve. Isten tartson meg benneteket! — Navarrabai visszatérte után Carlos azonnal átvéve a' fővezérséget, Morenonak engedelmet adván külföldre utazhatni s helyette tábornokkara parancsnokává Zariateguy tábornokot nevezé.

Tudelai levél szerint oct. 28ról Pennacerrada mellett 6 ezer navarrai harczos őszpontosul s mint carlospártiak állítják, Sebastian infans vezérlete alatt ismét Castiliába nyomuland. Az infans legközelebb, következő dicsekvéstül duzongó napiparancsot intéze a' navarrai katonákhoz: „Harczársak! Árulok, szent ügyünknek ártani s gyalázatos pulyaságukat palástolni akarólag, hazugságokat terjesztnek, miket hű ragaszkodástok s hős vitézségek megczáfol. Ok hazug költeményekkel el akarják a' nemzetel hitetni, miszerint minem vagyunk többé képesek harczsikon föntartani magunkat, s azért térünk vissza a' hősök e' hazájába, hogy megalázott gyöngeségünket elrejtessük. Spanyolország s Europa tapasztalni s látni fogja, midőn majd másodszer keresendjük föl a' főváros előtt ellenséginket, hogy épen nem rettegünk a' küzdéstül, sőt hogy inkább ügyünk diadala már bizonyos. Sokba került az ellenségnek, midőn fővárosához először közelítünk, mikép állhatnának tehát sükerrel ellen a' második rohanásnak? — Carlos oct. 27én érkezék Durangoba, miután már 14ikén éjszaka észrevétlenül átsurrant Ebro folyamon. Most mindenek előtt Bilbaot féltetni a' carlosiaktól, melly városban igen csekély számu sereg őrködik. —

A' kormányzó királyné már 36 tanácsost választott a' fővárosban s tartományokban választott jelöltekből; köztük van: Espartero, Valdez, Seoane, Quiroga, Almodovar, Balanzat, Calatrava, Ferrer, Arguelles, Heros, Bardaji, Valdillo, Carillo, a' toledo, valenciai s mexicói érsek. A' morokkal Ceutában kiütött villongást békes uton végzék. A' tangeri basa ugyanis, ki kétezer emberrel fenyegeté a' várost, rövid értekezés után Tacon ezredessel, ismét visszavonult tartományiba, s így az egész pillanatnyi zavar csak némi félreértésnek tulajdonítható. A' cortest Villeres angol követ kívánatára fölösztatni szándék. Ez ugyanis nem szeretné, ha a' Gibraltaról spanyol lobogó alatt jövő hajóknak engedett kedvezmények szönyegre kerülének, mi alkalmasint eltörlesztésüket vonandná maga után, s azért Seoane tábornokot indítványtételre bír a' cortes azonnali fölösztatása iránt, minek következtében 20 követ (köztük első helyen Seoane) rögtön kérelmet nyujta be a' királynéhoz a' cortesnek azon ürügy alatti elosztatása végett, hogy készülő előleges üléseket tarthasson az új cortes. — A' ministerek oct. 28án megjelentek a' cortesben, magukat Meer b. barcelonai tettei miatt védendő s jelenték, miszerint az érintett bárótul még hivatalos tudósítást nem kaptak, tetteit azonban, miként azokat hallomásból isméri, egészen javallják, mire e' tárgyat bevégezettnek nyilvánítá a' cortes. Másnap azonban Lopez kikelt a' kormány ellen, idegen avatkozás szükségessé tételéről vádolván azt.

Madridi legújabb hírek szerint oct. 31ikéről, a' cortes oct. 20án megkezdé az ország pénzügyi helyzetéről a' vitázatot. Előbb külön biztosság hányá meg e' fontos tárgyat, s jelentése első cikkében az 574,898, 449 reálnyi hiány fődözésire, következő mennyiségeket javasolt megajánlani: a) 60 millió realt Cuba s Puerto Rico szigetek rendkívüli háboruadójára; b) 40 millió realt a' Cuba szigeten eladandó zárdatulajdon jövedelmére; c) 12 milliót a' félsziget zárdáiból eladott harangokból bejött mennyiségre; d) 6,003, 400 realt a' San Fernandoban találtató s különféle községek magtárainak kötelezővényi eladására; e) 12 milliót a' 30 száztulú birtokadóra; f) 444,598,042 realt a' rendkívüli háboruadóra. Az első cikket azonnal elfogadá a' cortes; a' másik azonban tartós vitára adott alkalmat, mivel a' zárdák eltörlesztésitül Cuba szigeten több követ még most idegenkedni látszék. A' harmadik cikk nem talált ellenzésre, s elfogadtatása után az ülést elhalaszták. A' cortes végképi fölösztatása nov. 6án menendó vala véghez.

Bayonnebul nov. 9rül érkezett legújabb hírek szerint, a' kormányzó királyné f. h. 4ikén a' cortest csakugyan elosztatá, mi esendességben juta véghez.

A N G L I A.

A' parlamentnyitás közel éte naponként sürűbbíti a' politikai lakomákat. Legközelebb napokban különösen a' radicalok igen sokat lakmároztak. Többi közt Bodwinben a' yeomanek (középosztályt képező földbirtokosok a' nemesek s parasztok közt) Trelawney, Molesworth s Leader tiszteletére adtak igen fényes lakomát, mellyen Molesworth, mondván, hogy nem tagadhatni a' mostani választásoknál esett némi elmellőztetésüket a' szabadelműeknek, többi közt így nyilatkozék: „Veszteségünket a' választók megrettentése által okozák a' lélekisméretlen toryk. (Halljuk!) S ugyan mi segíthet ezen? (Egy szózat: „Titkos szavazás!“ dörgő tetszés.) Igen, meg vagyok győződve, titkos szavazás nélkül minden ügyeketünk süketelen marad. Ha a' ministerek okosak, nyíltan mellette szólának, s ha lehetlennek találják azon rendszabály keresztül vitelét a' parlamenten, hivatkozának bizvást a' nemzetre, s kívánatuk teljesülend. (Tetszés.) Határozott lépés s valamely cselekvés nélkül, melly Anglia népét a' fenálló kormányhoz gyűjtse; — fájdalommal mondom ezt, de meg vagyok róla győződve, — ismét hatalmukba keritendik a' kormányt a' toryk. (Halljuk!) A' ministeri többség igen leolvadt, s tekintetbe vevén a' támodandó számos választási pört, valóban meg kell vallanunk, hogy még e' csekély többség is kevesbülend. (Halljuk!) Nem szándékom ugyan ő föls. ministereit megtámodni (tetszés!) de ha nem tudják használni kellőleg a' szendergő néperőt, akkor valóban meg van pöcsételve sorsuk. Zavarosak ugyan a' javító párt kinézései; de azért még sem esem kétségbe s bizom a' nemzeti értelmességben, meg levén győződve a' szabadelműség terjedésirül a' nagy tömegben. (Tetszés.) De e' tömegek még nem szoktatvák önmaguktól függésre; azonban szerencsére már oszladoznak előítéleteik, s kezdik átlátni, hogy nincs született vezetőre szükségök, s akkor győzelem koronázandja a' népügyet (Harsogó tetszés.) A' stokporti lakomára, mellyet oct. 13kán szándékoztak adni O'Connell tiszteletére, kétezer vendég hivatalos. —

A' M. Chronicle így gúnyolja ki a' torykat: „Iszonyu hírünk van a' torykkal közlendő. Am mártsa választóvízbe tollát a' Times; a' M. Post pedig felejtse udvarias modorjait és szitkozódjék versenyt bármely utczahölgygyel, a' Standard csapja össze hollószárnyait, s John Bull ébressze föl borzasztó szónoklattal a' nemzetet! O'Connell Dani mult kedden (oct. 31én) Mulgrave lordnál ebédelt, s a' ns lord, tisztelve vendége vallását, halat főzete! — Ugyan oct. 31ikén gyűlést tartának Dublinban a' conservatívek, és ünnepélyesen megtámodni határozák O'Connell s Hutton választatását Dublin részirül. Azonnal választottságot is nevezének, melly a' benyujtandó kérelmet föltegye, elmozdítsa, s a' pörköltéget összegyűjtse. Blackburne, volt irlandi kir. főügyész legtöbbet szólt e' gyűlésen.

Canadai oct. 4ig terjedő hírek igen komoly színekkel főtik e' tartomány állapotját; jelesül mostan már oly ellenállási rendszabályokat létesít az ellenzés a' britt kormány parancsi ellen, mi egészen az amerikai szabadságháboru első föltűnő jeleire emlékeztetnek. Mindenütt egyesületek állnak össze oly áruk beszállítását gátlandók, miktül vámot huz a' kormány, s a' csempezést mindenkép előmozdítandók; még a' st. denisi hölgyek is egyesültek s erősen fogadák, miszerint ezentul csupán belföldi gyárműveket viselendnek. — Gosford l, a' kormányzó, elbocsátatásá határozá valamennyi polgárkatonának, ki az elégtelenséghez csatlakozik.

Nov. 4ikén elhagyá a' királyné Brightont s Londonba utazék. Utközben egy jól öltözött férfi öklével fenyegetőzve a' királyné kocsijához ugrik, s iszonyu szidalmak közt dühösen kiáltozá: „Lerántalak a' trónrul anyjostul!“ Ezek eldörögte után oly gyorsan elfutott, hogy semmikép nem leheté nyomába akadni. Másnap azonban mégis kinyomozá őt a' rendőrség s lakján elfogató, melly alkalomkor folyvást dühösen orditozá: „Ne merészeljetek engem illetni, mert uratok s Anglia királyavagyok.“ Csak nagy bajjal s hosszas küzdés után tudák őt bérkocsiba kényszeríteni. A' belminister-ségi palotába kocziztakor, bezuzá a' bérkocsi ablakit, s mindenütt, hol őrt látott állani, fenhargon kiáltá: „Anglia nemzetörje, szabadítsd meg királyodat!“ — A' törvényes kihallgatásnál makacsul állítá, miszerint ő valóban Anglia királyja H. János, s most nyolczadik éve telik uralkodásának. Mivel eszelősségéről nem kétkedhetni, ismét elzárák s nov. 11ikén újra vallasni fogják. Neve John Good, előbb kapitány volt egy huszárezredben s most mintegy 41 éves lelet.

A' londoni község-tanács készületeit Victoria királyné ünnepélyes fogadtatására, csipős észrevételekkel kísérék némelly angol lapok. Állításuk szerint például különös párt emelkedék a' cityben, azon utczák kivilágittatását, mellyeken a' királyné visszatér rend palotájába, gátlani akaró szándékkal; e' párt azonban minden józansága ellenére megbukni vala kénytelen, mivel az új lordmayor, ki mesterségére nézve szappanos, nem engedheté így károsolni érdemes céhtársit, kik e' nagyszerű világitásnál annyit fognak nyerni, mennyit különben fél év alatt sem hozna be mesterségük. A' M. Post igen roszalja a' község-tanács azon tettet, miszerint lakomát ad királynéjának s Nagybritannia főnemes hölgyeit nem hívá meg, csak hogy a' polgári tanácsosok nőjei s lyányai elférhessenek az asztalnál. E' vádra a' Courier ezen helyes megjegyzést teszi: „A' főnemes hölgyek az udvarnál s tulajdon termekben látják naponként a' királynét, míg a' községtanácsosok nőjei e' szabadítékkal nem bírnak. Igen igazságos tehát, hogy polgári ünnepélyen polgárok körében legyen a' királyné.“ — E' lakoma után tüstint a' parlamentnyitás vonandja magára a' köz figyelmet. Üsz.

szóbeszédést mondanak létezni a házelnök (speaker) ismét megválasztása nem gátlására; Russell J. azonban minden politikai barátját megjelenésre szólítja föl ez első ülésen, mi lehető szavazásra látszik mutatni az elnökválasztás iránt. E választás után néhány napig csupán a tagok fölesketésével leszen dolga a parlamentnek, 's csak ezután nyitandja meg trónbeszéddel az ülést Victoria, 's csak annak szerkezetétől függend; tegyen e választásfőliratra indítványt az ellenző fél? El lévén a választásfőlirat minden ellenzés nélkül fogadtatva, mi igen valószínű, azonnal a háztartási költség kerülend szönyegre, mellynek megajánlta után jövő januárig vagy februárig el fog oszlani a ház. A közvélemény legalább így nyilatkozik az ügyek jövőre folyamáról; noha egyébiránt e részben bajosan határozhatni meg előre valamit, mivel a pártok valóságos erejét még bizonytalanság fűdi. Wellington hg az irlandi ügyekben segíteni ígérkezék Melbourne lordot; ezt azonban oly általányosan tevő, hogy ígéretére előleg nem igen építhető. A helyhatósági tisztválasztások élénkül folynak egész Angliában, 's a toryk több helyen kudarcot vallanak. Így például Liverpoolban, melly város a radical Ewart elmellőztével két conservatív követet küldte a parlamentbe, most 12 szabadelmút választá hatóság tisztté 's csak 3 toryt, mi nyilvánosan bizonnyítja a kiterjedtebb választásjog üdvös sikerét. — Az angol bank igazgatója a nov. 9én fizetendő váltóleveleket már Skán fogadandják el, hogy a királyné ünnepélyes fogadtatását a cityben semmi tözsérkedés ne háborítsa.

Haymarket színházban nov. 3ikán bizonyos matröz-mutatvány adtván elő, mellyben az angolokverekedésbe vegyülnek az amerikaiakkal, két szurtos kátránybűzű matröz a földszintről átugrék a hangászkaron, 's vitézül lecsépelé az amerikai matrözöket, a közönség nem csekély mulatságára. —

A királyné igen jóltud számolni. Nem régugyanisháztartási költségjegyzékét vivén hozzá első udvarmestere, midőn mentegetőzék, hogy még nem számítá össze az egészet, mosolygva kivéve kezéből az iratot a királyné, 's pár pillanat alatt elkészíté a számadást. —

Cloncurry lord már válaszolt O'Connellnek, 's megegyeztet nyilvánítá aziránt, hogy a Dublinban tartatni szándéklott gyűlése az irlandi szabadelmút követeknek Londonban menjen véghez f. h. 16kán. —

A city nagy ünnepe nov. 9ikén rendkívüli fényvel ment véghez, 's a gyönyörű idő igen kedvezett a nagy pompakifejtésnek. A királyné délután 2 órakor hagyá el álgurobaj közt Buckingham palotát Kent, Gloucester 's Cambridge hgnő kíséretében. Négyedfél után érkezett Guildhallba a királyné, hol szokott ünnepi szertartással fogadtaték. Az ünnep részleteit jövő számunkban.

O L A S Z O R S Z Á G.

Turinban nagy benyomást okozott Constantine bevétele, mint miáltal nagyon erősödni vélik a francia kereskedést a földközi tengeren. —

A Gazette de Franceban bizonyos czikk a sardíniai protestansok állapotjáról következőleg nyilatkozik: Több szabadelmút lap megtámadá a sardíniai polgári törvénykönyvet, 's még azt is mondák, hogy azon status protestans alattvalói még szomorúbb helyzetbe jöttek az említett törvénykönyv által, mint a catholicus irlandiak Nagybritanniában. E közönséges 's egészen alaptalan vád minden további vizsgálat nélkül csuszott egyik lapból a másikba, 's ily módon a tévedés elterjedt. Semmi sem volt azonban könnyebb, mint megegyeztetni a vádat, mivel a sardíniai törvénykönyv, melly a jövő év kezdetével leend kötelező erejű, jun. 20kán tétetett közre, Turinban nyomatva jelenvén meg.

Azon törvénykönyv 150 czikkje következőleg nyilatkozik: „A római kath. apostoli vallás a statusvallása.“ A 3dik czikk: „Minden egyéb vallás, az illető rendeleték és szokások szerint csak türelék.“ A 18dik czikk: „Minden polgárnak vannak polgári jogai, hanemha magát arra tettei által méltatlanná teszi. A nem catholikus alattvalóknak az illető rendeleték, szokások 's törvények szerint vannak polgári jogaik. Hasonlag a zsidóknak.“ A 144dik czikk: „A házasság csak valamelyik rész halála által szűnik meg, mint az egyházi törvények rendelék; kivételnek azonban a nemcatholicusok és zsidók.“ A 150dik czikk: „Oly személyek közti házasságok, kik a statustól túrt valamelyik valláson vannak, azon rendeleték és szokások szerint hajtának végre, mellyeket vallásuk kíván.“

N É M E T Ö R S Z Á G.

A szász király az országgyűlés végét dec. 3kára határozta. — Koburgi tudósítás szerint nov. 8án Sándor hgnél lakoma tartaték. Az új hgné, Maria ekkor mindenki figyelmét magára voná. Ó jól és folyvást beszélt németül, 's örömet olvas német munkákat. „Szeretem én — így nyilatkozik — azon nyelvet, mellyen oly sok szépet gondoltak 's írtak.“ „Ezt, mond egy tudósító, tudtuk mi is, és nincs épen okunk büszkélkedni ily nyilatkozaton; de meggondolván, hogy egy idegen hatalmas nemzet királynak lánya, ki Parisban nevelkedett, szól így Koburgban, 's mint hgnénk dicséri nyelvünket 's műveltségünket, nem örvendhetünk e?“ — Lipese nov. 7kén. Tegnap tartaték a szomszéd Lüzenben a halhatatlan Gusztáv Adolf emlékének fölszentelése. A kis város tömve vala idegenekkel. A derék Bräsecke beszéde, elmét világító, szívet rázó vala. — Az összesereglett nép megpillantván ama nagy svéd király emléket, a mostani

svéd király tetteit „Mjennel“ tisztelé meg. A dicső emlék épen ama csatatéren áll, hol a nagy hős elesett.

A M E R I K A.

Washingtonból többek között írják a nép nagy ragaszkodását a kormány elveihez különösen a pénzügyre nézve. Ha jelenleg is — mond a tudósító — midőn kisebb nagyobb mértékben minden polgár pénzállapotja zavarba jött, midőn kereskedés 's műipar pang, annyira magáév teszi a nép a kormány elveit 's kitünteti azokhoz ragaszkodását, mit reménylhetünk a jövő évekre, miután elhárítva leendnek az akadályok 's a zavar eligazittatik. Van-Buren barátit épen nem kényszeríté hátrálásra a jelen baj, noha ellenökben egy, középútat tartani szándékozó párt alakult, melly a nemzeti bank 's az elnök kincstári pártja között törekszik magát megfészkeltetni. Tervök: ótalmazni az egyes statusbankokat mind az egyesületi statusbank mind a kincstári rendszer ellen. Megvallják ugyan ezek, hogy a status tisztviselői szoros számot tartoznak adni a népnek a pénzállapotul, az egyes statusoktul meghatalmazott bankok ellenben csupán egyes statusoknak, a középponti kormánynak pedig nem számolnak. Megismerik, hogy a középponti kormány nemköteles kiosztogatni kereskedőknek a statuspénzt 's így adósságot szedet. ni föl az egyesült statusok hitelére. De a kormány Ejszakamerikában minden fillérről tartozik számolni, 's kinek csak kis fogalma van is az itteni nyilvánosságrul, könnyen átláthatja, mennyivel biztosabb a felelősségi teher alatt levő kincstári tisztviselők, mint az arra nem köteles bankgyűviselők kezében a statusjövedelem. — A gyűlés tanácskozási között legfontosab az elválasztási törvényjavaslat (sub-treasury bill) elfogadtatása a tanácsban, melly 26 szótöbbséggel 20 ellen történt. A gyűlés meghatározta, hogy oct. 16kán elhalasztja rendkívüli ülését. A texasi kérdés még most is heves viták tárgya. Az előbbi elnök Jackson oly hamar megtörténeendőnek hitte Texas összekapcsoltatását a szövetséges statusokkal, hogy már Burton urat meg is kínálta volt az új statusi helytartósággal.

E L E G Y H I R.

Münchenből írják, hogy statustanácsos Abel belministerré nevezetett. —

Müncheni tudósi ás szerint a szélveszes idő nem kis nyugtalanságot okoz Leuchtenberg hg utazása iránt; ki Konstantinápolyból Triestnek vevé útját, 's naponként várják a megnyugtató levelet. Mondják, főudvarmester Weichs b. is útban van az ögországból vissza Baváriába. — Tascher gr., kinek azon kedvesség, mellyben volt Napoleonnál, fényes jövendőt ígért, 's ki soha nem feledé a hála kötelességét joltévője iránt, elatázott fiastul Münchenből Arenenbergbe, onnan rokonának a derék Beauharnais Hortenziának földi maradványit Franciaországba Ruelbe kísérendő.

Bizonyos londoni lap tudósítást közöl Havannahul aug Sárul, mellyben többek közt azt írják, hogy ott szüntelen csak e két szótt hallani: Tacon és el vomito (a kormányzó és sárga hideg). Azonban a sárga hideg (láz) nem dühöng szerfölött, részint azért, mivel Tacon kormányzó czélszerű rendeleteket tón annak gátlására 's nagy mértékben ügyelteté a tisztaságra, részint mivel egy Belot nevű francia orvos megtörte erejét. Tacon általában rendkívüli férfi; nemesak az épületekben, hanem a népességben is tetemes változások történtek kormányzata alatt. Gyilkosság, ragadozás, mik előbb mindennapiak voltak Havannah utezáin, elenyésztek. A esendőrség oly pontos, hogy mását keresni kell. A kormányzó hatalma főképen azon 15 ezer emberben gyökerezik, kik egészen parancsítul függnek. Ó igen takarékos, 's mult évben 2,700,000 piastert küldé a spanyol királynének. (A spanyol piaster 2 for. 3—11 kr.) Azon hír, hogy Anglia bizonyos kölcsönpénzt végett alkudozik Spanyolországgal, és Cubát kívánja zálogképen, az egész szigetben nagy nyugtalanságot okozott. — Irják, hogy midőn azon hajó kapitánya, mellyen az ismeretes Meunier Amerikába szállítotték, tudatá a többi útassal, ki utazandik velök, azok a gonosztevőtül egészen félrevonultak; kinek külön szobája 's asztala volt egész úton, senki hozzá nem szólott: e szerint Meunier ön honfiai társaságában is szüntelen hallgatásra lón kárhoytatva. — Karlsruheből írják, hogy az uralkodó nagyhg engedelméből a német földművelők 2dik gyűlése, jövő sept. 10kétül 16kaiig Karlsruheban fog tartatni; mirenézve előre rendeletek fognak tétetni, hogy a részvevők ottani tartózkodása mind hasznos mind kellemes lehessen. A király meg akarván mutatni, mennyire érdeklé őt a fontos egyesület, kétszáz darab arany díjt tett föl, a következő kérdés legjobb megfejtőjének: „Elő kell adni a német mezzei gazdaság történetét.“ A kérdésre mindenki felelhet; 's a kéziratoskat 1838iki sept. elsőjeig vagy a német gazdasági gyűlés elnökségéhez kell külden, vagy a badeeni nagy hgségi gazdasági egyesület középponti helyére Karlsruheba, mellyek által fognak adatni a gyűlés kebléből kinevezett biztosságnak megvizsgálásul.

GABONAÁR: nov. 21dikén: Tiszta buza 71 1/3 — 63 1/3 — 57 1/3. Kétszeres 48. Rozs 37 1/3 — 35 1/3. Árpa 26 2/3 — 24. Zab 20 — 19 1/3 — 17 1/3. Köles 26 2/3. Köles kása 36 2/3. Kukoricza 32 — 30 — 28.

PÉNZKELELT: November 18kán. Bécsi 5 pCtes stat. köt. 105; 4 pCtes 100 3/8; 3 pCtes 77 15/16 1834ki 500. Itos kölesön: 595 2 1/2 pCtes bécsi bankkötél. 66 3/8.

DUNAVIZALLÁS nov. 13kén 9' 1" 0" 20kán 9' 0" 9" 21kán 9' 0" 0" 22kén 8' 8" 6".